

GALACIA LAWMAN APOSTOL PABLOPA CARTASQAN

Kay cartapa yachachikuyninga rikchakun Roma llaqtapi iñiqkunaman qellqasqanpa yachachikuyinmanmi. Kay cartapim Apostol Pablo yachachin Dioswan allinyanakuyta huchasapa runa munaspaqa Jesucristoman iñispallan allinyanakunanmanta. Pantachikuqkunapa yachachisqanman hinaqa Dioswanqa allinyanakuna manam Moisespa kamachisqanta ruraspallachu. Pantachikuqkunam yachachiqu Jesucristopi iñiqkunaqa señalachikusparaq salvacion haypanan-kumanta. Pablopa qallarichisqan Galacia law iñiqkuna ukupim pantachikuykuna mirachkarqa. Chaykunapa contranpimá Apostol Pabloqa ancha piñakuyllawanña kay cartanta qellqarqa.

Kay cartapa pichqa parteman rakisqam kanman:

Punta kaq parteñataqmi willakun cartapa qallariyinmanta (1:1-10).

Iskay kaq parteñataqmi willakun apostol kayninta Pablo defiendesqanmanta. Payqa apostol kaynintaqa chaskirqa manam runakunamantachu aswanqa kikin Señor Jesucristomantam, kikintaqmi kamachirqa paymanta kaq allin noticiatapas mana judio castakunaman willananpaq (1:11-2:21).

Kimsa kaq parteñataqmi willakun Pablopa willakusqan allin noticiaqa chullalla hinaspa cheqap kasqanmanta, willakuntaqmi Jesucristopi iñispalla imaynam Diospa favornin haypanamantapas (3:1-4:31).

Tawa kaq parteñataqmi willakun Jesucristoman iñispaqa Moisespa kamachisqankunamanwan judiokunapa costumbrkunaman amaña kutirinamanta (5:1-6:10).

Pichqa kaq parteñataqmi willakun kay cartapa tukupayninmanta (6:11-18).

Cartapa tukupayninpi nirqa: “Manam imapaqpas valenchi judiokuna hina señalasqa otaq mana señalasqa kayqa, valenqa mosoq runaña kaymi” (6:15).

Cartapa qallariyinmanta

1 ¹⁻²Galacia law llaqtakunapi huñunakuq iñiqkunamanmi ñoqa Pablowan kaypi kaq iñiqkuna kay cartata apachimuykiku. Manam runakunachu akllawarqaq, ñoqataqa akllawarqa Jesucristom hinaspa pay kawsarichimuq Dios Taytam chaynapi *apostolnini kaspay paymanta willakunaypaq. ³Dios Taytatawan Señor-ninchik Jesucristotam mañakuchkani qamkunata favorecesunaykichikpaq hinaspa haw kallata kawsachisunaykichikpaq. ⁴Dios Taytanchikpa munasqanman hinam Jesucristo kikinmanta wañupumarqanchik huchanchikmanta mana castigasqa kananchikpaq hinaspa kunan tiempopi Diospa contranpi kaqkunamanta libraykuananchikpaq. ⁵Paytayá yupaychasun wiña-wiñaypaq. Chaynayá kachun.

Salvakunanchikpaq huk yachachikuyqa manam kanchu.

⁶Jesucristo favorecesuptikichikmi qamkunataqa Dios qayaykusurqanki- chik salvasqa kanaykichikpaq chaymi admirasqallaña tapuykichik: ¿Imaynamá manapas unaypiqa Diosmantaqa karunchakuchkankichik huk rikchay yachachikuykunaman-

ña hapipakuspaykichikqa? ⁷Salvakunanchikpaq huk yachachikuyqa manam kanchu. Wakín runakunaqa iskayrayachisuspaykichikmi Jesucristollapi salvakunaykichikta tikraruyta munanku. ⁸Salvacionqa Jesucristollapi kasqantam yachachirqaykiku, pipas hukmanta yachachiptinqa Diosyá ñakaykuchun hanaq pachamanta hamuq angelña kaptinpas otaq ñoqaykumantaña kaptinpas. ⁹Ñam nirqaykichikña, chaywanpas huktawanraqmi nimuykichik: Ñam chaskirqankichikña salvasqa kanaykichikpaq cheqap yachachikuytaqa, pipas hukmanta yachachiptinqa Diosyá ñakaykuchun.

¹⁰Kaynata nispayqa ¿runakuna agradayllatachu munani icha Dios agradaytachu? Sichu runakunapa allin hapiwanallanta munayman hinaspayqa manañach Jesucristopa sirvientenchu kayman.

Imaynanpim Pabloqa apostol kasqanmanta

¹¹Yachaychikyá wawqe-panillaykuna, salvasqa kananchikpaq ñoqapa willakusqayqa manam runakunapa yachachikuyninchu. ¹²Ñoqamanqa manam runachu willawarqa nitaq yachachirqapas, Jesucristopuni ñoqamanqa revelawarqa.

¹³Qamkunaaq uyarirqankichikñam judiokunapa yachachikuyninkunallata kasukuspay ñawpaq kawsasqaymantapaq. Yachankichiktaqmi Diosman iñiqkunata imaynam ñakarichisqaytapas. ¹⁴Judiokunapa yachachikuyninkunata aswanraq kasukuspaymi wiñaymasiykunatapas llalliqraq karqani. Llumpayta sientispaytaqmi hapipakurqani abueloykunapa costumbrkunamanpas. ¹⁵Aswanqa manaraq nacechkaptiyi munasqanman hina Dios sapaqchawarqa hinaspam llumpay kuyakuyninwan qayaykuwarqa. ¹⁶Churin Jesucristotam reqsiykachiwarqa mana judio kaqkunamanpas paymanta willakamunaypaq. Chayraq iñikuspayqa manam pimanpas rirqanichu Jesucristomanta aswanraq yachanaypaqqa. ¹⁷Manataqmi Jerusalemantapas rirqanichu ñoqamanta punta kaq *apostolkuna tapukuqqa. Aswanqa Arabia lawman pasakuspaymi uyanmantaña kutirqani Damasco llaqtaman.

¹⁸Jerusalen llaqtamanqa rirqani kimsa watamantañam, chaypim Pedrowan tupaspay parte killa karqaniku. ¹⁹Manataqmi tuparqanichu wakín *apostolkunawanqa, aswanqa Jesuspa wawqen Jacobollawanmi. ²⁰Diosmi yachan kay qellqamusqayqa cheqappuni kasqanta.

²¹Jerusalenmanta lloqsispayñataqmi Siria lawmanwan Cilicia lawman pasakurqani. ²²Cristoman Judea lawpi iñiqkunaqa manam uyaytapuniqa reqsiwarqakuchu. ²³Paykunaqa ñoqamanta uyaylla-uyarispam nirqaku:

—Chay ñawpaq ñakarichiwaqñinchiq Pabloqa manam munanñachu Jesucristomanta yachachikuy chinkachiytaqa, payqa willakuchkan: “Cristoman iñikuychik” nispanñam. ²⁴Chayta yacharuspankumá:

—Diosmanyá gracias kachun —nirqaku.

Apostolpaña Pablota chaskisqankumanta

2 ¹Chunka tawayoq watamantañam Bernabeywan kuska huktawan rirqani Jerusalem llaqtaman, pusarqanitaqmi Titotapas. ²Rirqaniqa Diospuni “Jerusalenman riy” niwaptinmi. Allin reqsisqakunallawan huñunakuspaymi paykunaman willarqani mana judio kaqkunamanpas imaynam allin noticiakuna willamusqaymanta. Chaytaqa rirqani willakamusqay mana yanqa kananpaqmi. ³Chaynapimá ñoqawan riq Titotapas mana judio kachkaptinpas mana kamachirqakuchu judio hina *señalachikunapaq. ⁴Chaywanpas wakín runakunam iñiqmasinchik tukuspanku yaykuramurqaku, paykunam Tito

señalachikunanta munarqaku. Tukuy ima rurasqaykutam wateqawarqaku hinaspa Jesucristo librawasqanchikta mana munaspa llumpay sasa kamachikuykuna kasukunaykuta munarqaku. ⁵Chaywanpas ñoqaykuqa manamá imaraykupas kasukurqanikuchu, chaynataqa ruraraqaniku cheqap noticiaqa qamkunapaqpas mana tikrakunanpaqmi.

⁶*Apostolkunapiwan wakin allin reqsisqa kamachikuqkunaqa manamá ima mosoq yachachikuytapas niwarqachu. Llumpay reqsisqa kasqankupas manam imananchu ñoqapaqqa. Diosqa manam hawallanta qawaspachu pitapas favorecen. ⁷Qawasqankuman hinam Pedrot Dios akllarqa judiokunaman willakunanpaq, chaynam ñoqatapas Dios akllawarqa mana judio kaqkunaman allin noticiata willakamunaypaq. ⁸Diospunim Pedrot kamachirqa *apostolnin kaspas judiokunaman willakunanpaq, chaynam ñoqatapas Diospunim kamachiarqa apostolnin kaspay mana judio kaqkunaman willakamunaypaq.

⁹Iñiqkuna ukupi allin reqsisqa wawqekunam karqa Jacobo, Pedro hinaspa Juan, paykunam Diospa favorecewasqanta yachaspanku ñoqatawan Bernabeyta *alleq makinkuwan hapiykuwarqaku, chaynataqa ruraraqaku huk sonqolla kasqaykuraykum. Paykunam nirqaku:

—Riychikyá mana judio kaqkunaman, ñoqaykuñataqmi willakusaqku judiokunaman —nispa.

¹⁰Kunawarqakutaqmi wakchakunataqa mana qonqarunaykupaqpas, chaytaqa tukuy sonqoywanmi rurachkani.

Pedrota Pablo qaqchasqanmanta

¹¹Antioquia llaqtaman Pedro chayamuptinmi uyanpipuni qaqcharqani pantaypi kasqanrayku. ¹²Paymá puntata mikurqa mana judio kaq ñiqkunawan, aswanqa Jacobo partidomanta kaqkuna chayaramuptinmi Pedroqa manaña munarqachu mana judio kaqkunawan mikuyta, chaynataqa rurarqa judiokunapa leyninman hapipakuqkunata manchakuspanmi. ¹³Chaynamá wakin judio ñiqkunapas iskay uyakuykuspanku Pedropa rurasqanta qatirqaku. Bernabeypunipas iskay uya-yakuykuram paykunawan aysachikuspan. ¹⁴Cheqap allin noticiaman hina mana kawsasqankuta qawaspaymi llaqa ñiqkunapa ñawpaqninpi Pedrot nirqani:

—Qanmi judio kachkaspaykipas huklaw runakuna hina kawsarqanki manaña judio costumbrenchikkunaman hapipakuspa hinapinqa ¿imanasqamá huklaw runakunataqa judio hina kawsananpaqqa obligachkanki? —nispa.

Cristoman ñiikuspalla salvakunamanta

¹⁵Ñoqaykuqa nacesqaykumantapunim judio kaniku, manam huklaw runakuna hina Diospa leynin mana kasukuqchu. ¹⁶Yachasqanchikman hinaqa Diosqa manam pitapas chaskinmanchu mana huchayoqta hinaqa Moisespa kamachisqanta kasukup-tillanqa, Jesucristoman ñiikuqtillanmi Diosqa pitapas chaskin chaymi ñoqanchikpas Jesucristoman ñiikurqanchik mana huchayoqta hina Dios chaskiwananchikpaq. Ñiikuqtillanchikmá Diosqa chaskiwananchik, manam kamachikuykunata kasukuqtinchikchu. Kamachikuykunallata kasukuqkunaqa lliwmi huchayoq kachkanku.

¹⁷Mana huchayoqpaña Dios chaskiwanankupaq Jesucristoman ñiikuspaykuqa huchasapa kasqaykutam reqsikuchkaniku. ¿Imaninantaq kayqa? ¿Cristochu huchallirachiwanku? ¡Manapunim! ¹⁸Mawka wasita tuñirachipayqa hina kaqlataqa manam hatarirachiymanchu, ñawpaq kamachikuykunata saqeruchkaspa huktawanraq cumplispayqa manam allintachu rurachkani. ¹⁹Ñoqqa wañusqa hinañam kachkani kamachikuykunapaqqa

chaynapi Diosllapaqña kawsanaypaq. ²⁰ Jesucristopa cruzninpim wañusqa hinaña kaspay ñawpa vidayta saqeruni, manam ñoqañachu kawsani aswanqa Cristoñam ñoqapi kawsachkan. Kay pachapi kawsaspayqa Diospa Churinman hapipakuspallam kawsachkani. Paymi kuyawaspan ñoqapaq wañupumarqa. ²¹ Chaynaqa Diospa favorecewasqantaqa manam qepanchakuymanchu. Sichum kamachikuykunallata kasukuspa mana huchayoqña kachwan karqa, hinaptinga yanqapaqñach Jesucristoqa wañurqa.

Kamachikuywanchu icha iñiywanchu salvasqa kananchikmanta

3 ¹ Ay, Galacia lawpi kaq mana yuyayniyoq wawqe-panillaykuna! ¿Pitaq pan-tarachisunkichik? Willaptiykum qamkuna suma-sumaqa entiederqankichik chakatasqaqa Jesucristo kasqanta. ² Tapusqaykichikyá: ¿Moisespa kamachisqankunata kasukuspachu Chuya Espiritutaqa chaskirqankichik icha uyarisqaykichik Jesucristoman iñispallachu? ³ ¡Amayá mana yuyayniyoqqa kaychikchu! Mosoq kawsaytaqa qallarirqankichik Chuya Espiritupa yanapakuyninwanmi, kikillaykichikmantaqa manam chaytaqa tukuyta atiwaqchikchu. ⁴ ¿Yanqapaqchum tukuy imata ñakarirqankichik? ¡Amayá yanqapaqqa kachunchu! ⁵ Espiritun qosuqnichik Dios *milagrokunata ruraspaqa, manam kamachikuykunata kasukusqaykichikraykuchu rurachkan aswanqa Jesucristomanta uyarispa payman iñikusqaykichikraykullam.

⁶ Diosman iñispallam Abrahamqa mana huchayoqpaqña chaskisqa karqa. ⁷ Chaynaqa yachaychikyá, iñispa Diosman hapipakuqkunaqa Abrahampa cheqap miraynin hinam kanchik. ⁸ Bibliaqa rimarqañam iñikuqtillanku mana judio kaqkunatapas mana huchayoqpaqña Dios chaskinanpaq. Chaynapim ñawpaqman-tapuni kay allin noticiakunata Abrahamman Dios nirqa:

—Kay pachapi llapallan ayllukunam qamrayku bendecisqa kanqa —nispa.

⁹ Chaynaqa lliw iñikuqkunatam Abrahamta hina Diosqa bendecin.

¹⁰ Aswanqa Moisespa kamachikusqankunaman hapipakuqkunaqa ñakasqam kachkanku. Bibliam nin:

—Moisespa libronpi llapallan kamachikuykunata tukuy tiempopi mana kasuquqkunaqa Diospa ñakasqanmi kachkanku —nispa.

¹¹ Hinaptinga Diosqa manam pitapas chaskinchu mana huchayoqpaqqa kama-chikuykunallata kasukuqtinga. Bibliaqa nintaqmi:

—Allin ruraq runaqa iñisqanraykum kawsanqa —nispa.

¹² Moisesqa manam kamachiwanchik: “Iñispa hapipakuychik” nispachu, aswanqa: “Pipas lliw kamachikuykunata cumpliqqa chayraykum kawsanqa” ninmi.

¹³ Leyrayku ñakawasqanchikmantam Cristo librawarqanchik. Paymi ñakasqa karqa ñoqanchikrayku, Bibliam nin:

—Sachapi warkusqa wañuq runaqa Diospa ñakasqanmi —nispa.

¹⁴ Jesucristoqa wañurqa Abrahamman Diospa prometesqan bendicionta mana judio kaqkunapas chaskinanpaqmi chaynapi Diospa promesanman hina iñiyllawan Chuya Espirituta chaskinanchikpaq.

Leymantawan promesamanta

¹⁵ Wawqe-panillaykuna, vidanchikwan tupanachispayá yachachisqaykichik: Sichum huk runa contratota ruraspan firmaruptinga manañam pipas imatapas yapanmanchu nitaq yanqachanmanchu. ¹⁶ Diospas Abrahammanmi mirayninmanwan promesankunata qorqa. Chay promesakunapiqa manam “miraynikikunaman” ninchu aswanqa

“miraynikiman” ninmi. Manam achka runakunamantachu rimachkan aswanqa huk runallamantam, payqariki Cristom. ¹⁷Ñoqam nikichik: Abrahanwan Dios contratota ruraspanqa cumplinanpaqmi prometeturqa. Tawa pachak kimsa chunkan watamantaña Moisesman Dios kamachikuykunata qospanqa, ñawpaq prometekusqantaqa manam yanqachanmanchu. ¹⁸Sichum Dios salvanman runakunata kamachikuykunata kasukup-tillanku hinaptinga manach salvanman promesanman hinañachu. Diosqa promesanman hinam Abrahanmanqa tukuy imata qorqa, manam imatapas rurasqanraykuchu.

¹⁹Hinaptinga imapaqma Moisespa leyninga servin? Promesata qochkaspapas Diosqa kamachikuykunatam qorqa huchasapa kasqanchik qawachiwananchikpaq. Chay kamachikuykunaqa kanan karqa prometekusqanman hina Abrahampa miraynin Jesus hamunankamallam. Diosmi angelkunata kamachirqa Moisesman leyta qonankupaq, chaynapim Moisesqa Dioswan hinaspa runakunawan *allinyanachiq karqa. ²⁰Allinyanachiq runaqa manam hukllatachu allinyanachin aswanqa iskaytam. Diosmi ichaqa huklla.

Moisespa leyninga imapaqmi kasqanmanta

²¹Moisespa kamachisqankunaqa ¿Diospa promesanpa contranpichu kachkan? Manapunim. Manam ima leypas kanchu chayta kasukuspanchik wiñay kawsanan-chikpaqqa. Sichu kaptinqa, chaywanchá mana huchayoqpaqña Dios chaskiwachwan karqa. ²²Bibliapa nisqanman hinaqa, lliwmi huchapa watasqan kachkanchik. Chaynapim Diospa promesantaqa chaskinchik Jesucristoman ñiñkunalla.

²³Ñiñy manaraq hamuchkaptinqa, Moisespa leyinmi presota hina hapirayawarqanchik, chaynaqa karqanchik Cristoman ñiñkunanchikpaq revelawananchikkamam. ²⁴Warmakunata pusachkaq hinallam leyqa Cristoman pusawarqanchik chaynapi payman ñiñkuspallanchik mana huchayoqpaqña Diospa chaskisqan kananchikpaq. ²⁵Ñiñkuykunanchikpaq Jesucristo chayaramuptinmi ichaqa Moisespa leyninga manaña pusawanchikchu.

²⁶Jesucristoman ñiñkuspapa llapallaykichikmi Diospa churin kachkankichik. ²⁷Jesucristoman hukllawakuspa llapallan bautizakuqkunaqa payman rikchakuqñam kachkankichik. ²⁸Jesucristopiqa hukllañam kanchik, manam imananñachu judio otaq mana judio kaypas, sirviente otaq mana sirviente kaypas, qari otaq warmi kaypas. ²⁹Jesucristopaña kaspapa, Abrahampa miraynin hinañam kanchik, chayraykum chaskinkichik Abrahanman Diospa prometesqan herenciatapas.

4 ¹Kaytapas nisqaykichikyá: Pipas herenciata chaskinanpaq warmallaraq kaspanqa manaraqmi chaskinmanchu warmallaraq kasqanrayku. Payqa wasinpi sirviente hinallaraqmi kachkan dueño-puni kachkaspapas. ²Payqa kasukunanmi uywaqñin runakunatawan kapuqñin waqaychaqkunata taytanpa nisqan punchawpiña herenciaanta chaskinankama. ³Ñoqanchikpas kay pachapi yachachikuykunallaman hapipakuspaq warmi hinallaraq karqanchik. ⁴Aswanqa akllasqa punchaw chayaramuptinmi Dios Tayta kachamurqa Churinta. Paymi warmimanta nacespa lliw judiokuna hina kamachikuykunata kasukurqa. ⁵Payqa hamurqa leyman hina castigasqa kananchikmanta librawananchikpaqmi, chaynapi churinkunata hina Dios chaskiwananchikpaq.

⁶Churinkunaña kasqanchikta yachananchikpaqmi sonqonchikman Dios kachamurqa Chuya Espirituta, paymi rimachiwanichik “Taytalláy” nispa. ⁷Chaynaqa manam sirviente hinañachu kanchik, aswanqa Diospa churinñam. Churinña kasqanchikraykum herenciatapas Diosmanta chaskisunchik.

Galacia lawpi ñiñkunamanta Pablopá llakikusqanmanta

⁸Ñawpaq tiempopiqa Diosninchikta mana reqsispaykichikmi llaqa imakunata Dios-ta hina servirqankichik mana cheqap Dios kachkaptinpas. ⁹Kunanmi ichaqa cheqap Diostaña reqsirunkichik otaqmi payña reqsirusunkichik hinaptinga ¿imaynanpimá kutirikuwaqchik ñawpaq yachachikuykunalla kasukuqqa? Chay yachachikuykunaqa manam valenchu, chaykunawan mana librakuyta atispaqa ¿sirviente hinañachu kayta munankichik? ¹⁰¿Imaynataq Dios agradayta munankichik judiokunapa waqaychananku punchawkunata, killakunata, tiempokunata hinaspa watakunata kasukuspaykichikqa?

¹¹Llakichiwanqankichikmi, yanqapaqchusmi qamkunaman yachachisqayqa karunqa.

¹²Wawqe-panillaykuna, ruegoyuykichikmi ñoqa hinaña kanaykichikpaq, judio kachkaspaypas qamkuna hinañam kani. Chayna kachkaptiypas qamkunaqa manam imanawarqankichikchu. ¹³Yachasqaykichikpi hinapas puntataqa onqoruspayñam willarqaykichik imaynam salvakunaykichikmanta. ¹⁴Chayna kachkaptiypas manam despreciawarqankichikchu nitaq qarqoruwarqankichikchu, aswanqa sumaqllatan-ñam chaskiwarqankichik Diospa angelninta hinaraq otaq Jesucristotapas hinaraq. ¹⁵Llumpaytam ñoqawan kusikurqankichik. Kunanqa ¿imanarusunkichikmá? Kuska kaptinchikqa ñawikichiktapas horqoruwaqchikmi karqa ñoqaman qoykuwanayki-chikpaq. ¹⁶Chaynaqa ¿enemigoykichikpaqchum hapiwankichik cheqapllata niptiy?

¹⁷Chay yachachikunaqa yanqallam qamkunamanta sientiq tukunku. Paykunaqa munachkan ñoqamanta rakikuruqtikichik paykunataña qatinaykichiktam. ¹⁸Allinninta munaspa hukkunamanta sientiyqa kusallañam. Chaynatayá tukuy tiempopi ruraychik chaypi kaptiypas otaq huklawpi kaptiypas. ¹⁹Churillaykuna, huktawanmi qamkuna-manta llakikuchkani wachakuspa warmi ñakarichkaq hina. Chaynachiki ñakarisaq Cristowan hukllaña kanaykichikkama. ²⁰Ima allinraq kanman kunanpuni qamkuna-wan chaypi rikuriruyiniy chaynapi aswan sumaqtaraq qamkunata rimapayanaypaq. ¿Imatataq ruraykullasqa? Qamkunamantam mana imayna piensasytapas atinichu.

Iskay warmikunawan rikchanachisqanmanta

²¹Moisespa kamachikusqankunaman hapipakuy munaqkunayá niykuwaychik: ¿Entiendenkichikchu paypa lliw qellqasqanta? ²²Kaynatam nin: Abrahampam iskay churin karqa, hukninmi karqa servipakuq warminpi, hukninñataq libre kaq warminpi. ²³Chay servipakuq warmipa wawanmi nacerqa lliw runapa churinkuna hina, libre kaq warmipa wawanñataqmi nacerqa Diospa promesanman hina. ²⁴Kay iskay warmikuna-tayá tupanachisun Diospa qowasqanchik iskay contratowan. Chay servipakuq Agartayá tupanachisun Sinai Orqopi qosqan contratowan. Chay contrato kasukuqkunaqa ley-pa sirvientekunam. ²⁵Agartaqa tupanachichwantaqmi Arabia lawpi Sinai Orqowanpas. Chay orqotañataqmi tupanachichwan Jerusalem llaqtawan, chaypi *yachaqkunaqa ley-pa sirvienten kasqankuraykum mana librechu kachkanku. ²⁶Aswanqa hanaq pachapi kaq mosoq Jerusalenqa librem, libretaqmi kanchik chaypi *yachaqkunapas. ²⁷Bibliam nin:

Yaw mana wachakuq qolluq warmi,

kusikuywanyá qapariy.

Yaw mana wachakuy reqsiq warmi,

llumpa-llumpaytayá qapariy.

Qosanpa saqesqan warmiqa achka wawayoqraqmi

kanqa qosan saqeruchkaptinpas.

²⁸Wawqe-panillaykuna, ñoqanchikqa qolloqpa wawan Isaac hinam Diospa promete-kusqan churinkuna kanchik. ²⁹Chay tiempopim aychaman hinalla naceq warma Chuya Espiritupa atiyinwan naceq warmata asipayaspa ñakarichirqa, chaynam kunapas ñoqanchikta runakuna ñakarichiwanchik. ³⁰¿Imaninmä Bibliaqa? kaynatam nin:

—Qarqoy kay sirvientata wawantinta, kay sirvientapa wawanqa manam chas-kinmanchu herenciata libre warmipa wawan hinaqa —nispa.

³¹Wawqe-panillaykuna, ñoqanchikqa manam sirvientapa wawan hinachu kan-chik aswanqa libre warmipa wawan hinam.

Qaqa hina sayananchikmanta

5 ¹Cristom judiokunapa kamachikuyninkunamanta librawarqanchik. Chaynaqa, qaqa hina sayaspayá amaña kutiriyichikchu sirviente hina sasallaña kawsaymanqa.

²Ñoqa Pablop nisqaytayá uyariychik: Judiokuna hinaraq *señalachikuspayki-chikqa yanqapaqmi Cristomanqa hapipakunkichik. ³Huktawanmi nimuykichik: Pipas judio hina señalachikuqqa Moisespa lliw kamachikuyninkunatam kasuku-nan. ⁴Wakinnikichikmi ninkichik:

—Moisespa leyninta kasukuypinchikmi mana huchayoqpaña Dios chaskiwan-chik —nispa.

Chaynata nispaykichikmi Jesucristomantawan Diospa favornimanta karun-chakurunkichik. ⁵Ñoqanchikmi ichaqa Chuya Espiritupa yanapakuyinwan hinaspas Cristoman hapipakuspa mana huchayoqña kananchikpaq suyachkanchik. ⁶Jesucristowan huklla kaptinchikqa manam imananchu *señalasqa otaq mana se-ñalasqa kayninchikpas. Diosmi ichaqa munan Jesucristoman hapipakuspallanchik kuyakuspa kawsananchikta.

⁷Allin kallpachkaq hina yachachisqaykunata kasukuchkaptikichikqa ¿pimá cheqapmantaqa pantarachisunkichik mana kasukunaykichikpaqqa? ⁸Chay yachachikuykunaqa manam qayasuqnikichik Diosmantachu. ⁹Cuidakuychi-ya, yachankichikmi aslla qonchupas achka masa poqochisqantaqa. ¹⁰Señorpim confiakuchkani yachachisqaypa contranpiqa mana hukmanrayanaykichikmanta. Qamkunata pantachiqkunaqa pi runaña kaspapas Diospa castigasqanmi kanqa.

¹¹Wawqe-panillaykuna, sichum “*Señalachikuychik” nispayraq yachachiptiy-qa judiokunaqa manach ñakarichiwankuchichu hinaspapas Jesucristopa cruzpi wañusqanmanta willakusqaymantaqa manach piñakunmankuchu. ¹²Aswan-qa “Qari kaynikichikpi *señalakuychik” nispa yachachiqkunaqa enterontapas kuchuchikuchunkuyá.

¹³Wawqe-panillaykuna, Diosqa qayasurqankichik libre kanaykichikpaqmi. Icha-qa: “Librem kani” nispaqa amayá runapa mana allin munasqantaqa ruraychikchu aswanqa kuyakuywanyá yanapanakuychik. ¹⁴Diosmi kamachiwarqanchik:

—Kuyankim runamasikita kikikita hina —nispa.

Kayta kasukuspam lliw kamachikuyninta cumplinchik. ¹⁵Animalkuna hina kachu-nakuspa mikunakuspaykichikqa yanqañataq kikikichikpura tukunakuruwaqchik.

Aychapa rurunmantawan Chuya Espiritupa rurunmanta

¹⁶Chaynaqa nimuykichikmá: Chuya Espiritupa munasqanman hina kawsaspayá aychapa munasqallantaqa amaña ruraychikchu. ¹⁷Aychapa munasqanqa Chuya Espiritupa contranpim kachkan, Chuya Espiritupa munasqanñataqmi aychapa

munasqankunapa contranpi kachkan. Iskayninku contranakuptinmi munasqaykichik rurayta mana atinkichikichu. ¹⁸Chuya Espiritu pusasuptikichikmi ichaqa manaña leypa munaychakusqanchu kachkankichik.

¹⁹Yachasqanchikpi hinapas aychapa munasqallanpi kawsaqkunaqa huchapakuyllapim purinku, millakuypaq kaqkunallatam ruranku, manaña penqakusparam qanakunku, ²⁰taytacha-mamachakunallatam adoranku, paykunaqa layqanakuyllapi, cheqinakuyllapi, liryankuyllapi, envidianakuyllapi hinaspapiñanakuyllapim purikunku, kikillankupaqmi imatapas munanku, rakinakuyllatam hatarichinku, sapa-sapaqmi huñunakunku, ²¹munapayarinkum hukpa imankunatapas, tomakuyllapi fiestakunallapim purikunku, rurankutaqmi chayna rikchaq huchakunatapas. Ñawpaq nisqaytam huktawan nimuykichik: Chayna mana allin ruraqkunaqa manam yaykunqakuchu Diospa munaychakusqanman.

²²Chuya Espirituñataqmi kawsachiwanchik: kuyakuqta, kusişqallata, hawkallata, pacienciakuqta, sumaş sonqollata, kuyapayakuqta, cumpliqa, ²³llampu sonqollata hinaspa imapipas controlakuqta. Manam ima kamachikuypas kay allin ruraykunapa contranpiqa kanchu. ²⁴Jesucristopaña kaqkunaqa chakatasqata hinañam saqerunchik aychapa munasqankunataqa. ²⁵Chuya Espirituman hina kawsaqkunaqa payta kasukuspañam purinanchik.

²⁶Ama hatun tukuspayá ama piñanakusunchu nitaq envidianakusunchu.

Yanapanakunanchikmanta

6 ¹Wawqe-panillaykuna, pipas huchallikuruptinqa Chuya Espirituta kasukuqkunam yanapanaykichik Diosman kutirikunanpaq. Chaytaqa ruraychik llampu sonqollayá, yanqañataq qampas tentasqa kawaq. ²Ima sasachakuykunapipas yanapanakuychikyá, chaynata ruraspayá Jesucristopa kamachikuyninkunata cumpliyichik.

³Pipas yanqapas-yanqa hatun tukuspaqa kikillanmi engañakun. ⁴Sapakamam kikinpa vidanta qawakun. Sichum allin kaspaga kikillanpaqchá allin, hukpa vidanwanqa manam tupachikunmanchu. ⁵Rurasqanchikmantaqa sapakamam Diosman cuentata qosunchik.

⁶Diospa palabran uyariqkunaqa yachachiñintam yanapananku imallawanpas.

⁷Amayá qamkunaqa pantachinakuychikchu, Diostaqa manam pipas burlakunmanchu runaqa imapas tarpusqantam cosechanqa. ⁸Aychapa munasqallan tarpuqqa aychaman hinallam wañuyta cosechanqa. Chuya Espirituman hina tarpuqmi ichaqa cosechachkaq hina paymanta wiñay kawsayta chashkinqa. ⁹Chaynaqa amayá amirusunchu imapas allin ruraytaqa, mana amiruspaqa tiempo chayaramuptinmi cosechata hina premiota chaskisunchik. ¹⁰Atispaqa lliwtayá yanapasun, aswan llapanmanta llalliriqtaqa iñiqmasinchişkunata.

Pablota kunasqankunamanta

¹¹Qawaychikyá, mayna hatun letrakunawanmi kikiypuni qellqamuchkaykichik.

¹²Sichum pipas: “Judiokuna hina *señalachikuychik” nisuuspaykichikqa, runakunallata agradanankupaqmi obligasunkichik chaynapi cruzpi Jesucristopa wañusqanmanta rimaspas mana ñakarichisqa kanankupaq. ¹³“*Señalachikuychik” nişkunapas manam lliw kamachikuykunatachu kasukunku, señalachikunaykichiktaqa munachkanku cuerpoykichikpi kaq señalmanta alabakunankupaqmi. ¹⁴Ñoşam ichaqa imamanta alabakuytapas munanichu, aswanqa Señorninchik Jesucristopa cruzpi wañusqallanmantam. Arí, cruzpi

Cristopa wañusqanraykum kay pachapi mana allin ruraykunataqa wañusqata hinaña saqeruni, kay pachapi mana allin ruraykunapas wañusqata hinañam saqeruwani. ¹⁵Manam imapaqpas valenchu judiokuna hina *señalasqa kaypas otaq mana señalasqa kaypas, valenqa mosoq runaña kaymi. ¹⁶Kay yachachisqayman hina purispa Diospa cheqap akllasqankunatam nimuykichik: Diosyá kuyapayarispa hawkalla kawsanaykichikta munachun.

¹⁷Jesucristorayku ñakarichiwaspankupa marcankunam pimanpas qawachin Señorninchikpa cheqap serviqnin kasqayta. Chaynaqa amañayá kunanmantaqa pipas sonqoyta nanachichunchu.

¹⁸Wawqe-panillaykuna, Señorninchik Jesucristoyá sonqoykichikpi kawsaspa yanapasunkichik. Chaynayá kachun.